

Πανεπιστήμιο Πατρών – Πολυτεχνική Σχολή – Τμήμα Αρχιτεκτόνων

Διδάσκων : Σταύρος Μαμαλούκος

Εκπαιδευτική Εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη

2 - 8 Μαΐου 2006

Πρόγραμμα – Σημειώσεις

Πρόγραμμα

Τρίτη 2 Μαΐου

Αφίξη στο Αεροδρόμιο Ελ.Βενιζέλος	06.00
Πτήση	08.05 (Ωρα Ελλάδος)
Αφίξη στο Αεροδρόμιο Κ. Ατατούρκ	09.20 (Ωρα Τουρκίας)
Αναχώρηση από το Αεροδρόμιο Κ. Ατατούρκ	10.00
Εισαγωγικά (στο λεωφορείο)	10.00-10.30
Χρυσή Πύλη	10.30-11.00
Ναός Αγίας Σοφίας	11.30-14.00
Ελεύθερος χρόνος (προαιρετικό φαγητό)	14.00-15.00
Τζαμί Σουλτάν Αχμέτ (Μπλέ Τζαμί)	
Ιερόν Παλάτιον	
Ιππόδρομος	
Σαράϊ Ιμπραήμ Πασά	15.00-17.00
Αναχώρηση από την περιοχή της Αγίας Σοφίας	17.00
Αφίξη στο Ξενοδοχείο (Check in)	17.30
Ελεύθερος χρόνος	

Τετάρτη 3 Μαΐου

Πρωινό	08.00
Αναχώρηση από το Ξενοδοχείο	09.00
Αρχαιολογικό Μουσείο	09.30-11.30
Σαράϊ	11.30-14.00
Ελεύθερος χρόνος (προαιρετικό φαγητό)	14.00-15.00
Βασιλική Κινστέρνα (Γερεμπατάν Σαράϊ)	
Λουτρό Ρωξελάνης (Χασεκή Χιουρέμ Χαμάμ)	
Φόρα (Forum Κωνσταντίνου, Forum Θεοδοσίου)	
Τζαμί Βαγιαζίτ II	
Παζάρι - Κλειστή Αγορά (Καπαλί Τσαρσί)	
Αναχώρηση από το Παζάρι	18.00
Αφίξη στο Ξενοδοχείο	18.30
Ελεύθερος χρόνος	

Πέμπτη 4 Μαΐου

Πρωινό	08.00
Αναχώρηση από το Ξενοδοχείο	09.00
Μονή Μυρελαίου (Μποντρούμ Τζαμί)	09.30-10.30
Μονή Λιβός (Φεναρί Ισά Τζαμί)	10.30-11.30
Μονή Χώρας (Καχριέ Τζαμί)	12.00-14.30
Μονή Παντοκράτορος (Ζεϋρέκ Τζαμί)	14.30-15.30
Φαγητό στο Εστιατόριο στη Μονή Παντοκράτορος	16.00-17.30
Αναχώρηση από τη Μονή Παντοκράτορος	17.30
Αφίξη στο Ξενοδοχείο	18.00
Ελεύθερος χρόνος	

Παρασκευή 5 Μαΐου

Πρωινό	08.00
Αναχώρηση από το Ξενοδοχείο	09.00
Ντολμά Μπακτσέ Σαράϊ	09.30-11.30
Επιβίβαση στο πλοίο από το Ντολμά Μπακτσέ Σαράϊ	11.30
Βόσπορος	
Γαλιά	
Ρούμελι Χισάρ	11.30-14.30
Αποβίβαση από το πλοίο στο Καράκιοϊ	14.30
Ελεύθερος χρόνος (προαιρετικό φαγητό) στο Καράκιοϊ	14.30-15.30
Περιήγηση στο Καράκιοϊ – Γαλατά – Πέραν – Σταυροδρόμι πεζή :	
Χάνι Ρουστέμ Πασά	
Ναός Αγίων Παύλου και Δομενίκου (S. Paolo e Domenico) (Αράπ Τζαμί)	
Palatium Communis	
Πύργος Γαλατά	
Μεγάλη Οδός του Πέραν	
Πρεσβείες	
Αστικά Σπίτια και Μέγαρα	
Αστικές πολυκατοικίες	
Εμπορικά Κέντρα	
Ναός Παναγίας του Πέραν	
Ναός Αγίας Τριάδος	15.30-18.30
Άφιξη στο Ξενοδοχείο	18.30
Ελεύθερος χρόνος	

Σάββατο 6 Μαΐου

Πρωινό	06.30
Αναχώρηση από το Ξενοδοχείο	07.30
Νίκαια	
Τείχη	
Ναός Αγίας Σοφίας	
Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου	
Μουσείο	09.00-12.00
Προύσα	
Ελεύθερος χρόνος (προαιρετικό φαγητό)	13.00-14.00
Ακρόπολη	
Ναός Προφήτου Ηλιού (:) – Μαυσωλείο Οσμάν	
Καθολικό Μονής Αγίου Ιωάννου Προδρόμου – Μαυσωλείο Ορχάν Ι	
Πόλη	
Περιοχή Αγοράς	
Μεγάλο Τζαμί (Ουλού Τζαμί)	
Τζαμί Ορχάν Ι	14.00-18.30
Αναχώρηση από την Προύσα	18.30
Άφιξη στο Ξενοδοχείο	20.30
Ελεύθερος χρόνος	

Κυριακή 7 Μαΐου

Ελεύθερος χρόνος (προαιρετικός εκκλησιασμός)	09.30-12.00
Αναχώρηση από το Ξενοδοχείο	11.00
Οικουμενικό Πατριαρχείο	11.30-12.30

Περιήγηση στο Φανάρι πεζή :

Σπίτια

Παναγία Μουχλιώτισσα

Μεγάλη του Γένους Σχολή

Σιναϊτικόν Μετόχιον

Βουλγαρικός Ναός Αγίου Στεφάνου

12.30-14.30

Αναχώρηση από το Φανάρι

14.30

Περιήγηση στην περιοχή των Βλαχερνών πεζή :

Τεκφούρ Σαράι

Θεοδοσιανό Τείχος

Τείχος Βλαχερνών

Αγίασμα Βλαχερνών

Ναός Αγίας Θέκλας (;) (Τοκλού Ντεντέ Μετζηδί)

Ναός Προφήτου Ηλίου (;) (Ατίκ Μουσταφά Τζαμί)

14.30-17.30

Άφιξη στο Ξενοδοχείο

18.00

Ελεύθερος χρόνος

Δευτέρα 8 Μαΐου

Πρωινό	07.30
Αναχώρηση από το Ξενοδοχείο (Check out)	09.00
Επιβίβαση στο πλοίο από το Σίρκεσι	09.30
Πριγκηπόννησα	
Αντιγόνη	
Ναός Προδρόμου	
Χάλκη	
Ελεύθερος χρόνος (προαιρετικό φαγητό)	12.30-13.30
Θεολογική Σχολή	
Επιβίβαση στο πλοίο από τη Χάλκη	17.00
Αποβίβαση από το πλοίο στο Σίρκεσι	18.00
Αναχώρηση από το Σίρκεσι	18.00
Άφιξη σ το Αεροδρόμιο Κ. Ατατούρκ	19.00
Πτήση	21.00 (Ωρα Τουρκίας)
Άφιξη σ το Αεροδρόμιο Ελ.Βενιζέλος	23.00 (Ωρα Ελλάδος)

Σημειώσεις

Γενικά - Εισαγωγικά

Τοπογραφία

Αιγαίο Πέλαγος / Άσπρη Θάλασσα / Άκ Ντενίζ
Ελλάσποντος
Προποντίς / Θάλασσα του Μαρμαρά / Μαρμαρά Ντενιζί
Χερσόνησος Κωνσταντινουπόλεως
Κεράτιος Κόλπος / Κέρας / Χρυσούν Κέρας / Χαλίτς
Βόσπορος / Στενό / Μπογαζισί
Εύξεινος Πόντος / Μαύρη Θάλασσα / Καρα Ντενίζ

Ευρώπη (Θράκη) – Ασία (Βιθυνία)

Ιστορία

Χρυσόμαλλο Δέρας – Αργοναύτες
Χώρα Θρακών
Σταθμός Φοινίκων
Χαλκηδών και Βυζάντιο : Αποικίες Μεγαρέων
685 π.Χ. Ίδρυση Χαλκηδόνος («η πόλη των τυφλών»)
658 π.Χ. Ίδρυση Βυζαντίου (κατά την παράδοση)
Κλασική και Ελληνιστική Εποχή
Ρωμαϊκή Εποχή
75 μ.Χ. Αρχή Ρωμαϊκής κυριαρχίας
196 μ.Χ. Καταστροφή και επανίδρυση από τον Σεπτίμιο Σεβήρο
Βυζαντινή Εποχή
Α. 4^{ος} – 7^{ος} αιών
Η σημασία της Πόλης στην Ύστερη Αρχαιότητα :
Μια σπουδαία πόλη ανάμεσα σε άλλες
324 . Ίδρυση Κωνσταντινουπόλεως
11 Μαΐου 330 Εγκαίνια – Γενέθλια (Εκκλησιαστικό Εορτολόγιο)
368 Κατασκευή του Υδραγωγού του Ουάλεντος
412 – 422 Οικοδόμηση του Θεοδοσιανού Τείχους
527 – 565 Βασιλεία Ιουστινιανού
532 Στάση του Νίκα
537 Εγκαίνια του Ναού της Αγίας Σοφίας
550 Εγκαίνια του Ναού των Αγίων Αποστόλων
558-560 Ανακατασκευή του τρούλου του Ναού της Αγίας Σοφίας
626 Πολιορκία από τους Πέρσες και τους Αβάρους
674 Πρώτη πολιορκία από τους Άραβες
Β. 8^{ος} – 12^{ος} αιών
Η σημασία της Πόλης στη Μέση Βυζαντινή Περίοδο :
Η μοναδική πόλη ανάμεσα σε μια σειρά «κάστρα»
740 Ανοικοδόμηση του Ναού της Αγίας Ειρήνης
2^ο τέταρτο 9^{ου} αι. Έργα στο Ιερόν Παλάτιον από τον αυτοκράτορα Θεόφιλο
843 7^η Οικουμενική Σύνοδος – Τέλος της Εικονομαχίας
880 Εγκαίνια της Νέας Εκκλησίας

- 907 Ίδρυση της Μονής της Θεοτόκου Παναχράντου του Λιβός
 920 Ίδρυση της Μονής του Μυρελαίου
 972 Οικοδόμηση του Ναού του Χριστού της Χαλκής Πύλης
 989 Μερική ανακατασκευή του τρούλου του Ναού της Αγίας Σοφίας
 1028-1034 Ίδρυση της Μονής της Θεοτόκου Περιβλέπτου
 1042-1054 Ίδρυση της Μονής του Αγίου Γεωργίου στα Μάγκανα
 1054 Το Σχίσμα των Εκκλησιών
 Τέλη 11^{ου} αι. Οικοδόμηση του Ναού του Χριστού Παντεπόπτου
 1118-1136 Οικοδόμηση του Καθολικού της Μονής Παντοκράτορος
 Τέλη 12^{ου} αι. Οικοδόμηση του Ναού της Παναγίας Κυριωτίσσης
 (Καλεντέρ Χανέ Τζαμί)
- Γ. 13^{ος} – 15^{ος} αιών
- Η σημασία της Πόλης στην Ύστερη Βυζαντινή Περίοδο :
 Μια σπουδαία αν και φθίνουσα πόλη
 Πρωτεύουσα ενός κράτους σε συνεχή παρακμή
- 1204 Άλωση από τους Φράγκους
 1261 Ανακατάληψη από τους Βυζαντινούς (Μιχαήλ 8^{ος} Παλαιολόγος)
 προ του 1282 Οικοδόμηση του Νοτίου Ναού του Καθολικού της Μονής Λιβός
 1310 Οικοδόμηση του Παρεκκλησίου του Καθολικού
 της Μονής Θεοτόκου Παμμακαρίστου
 1311-1316 Αναμόρφωση του Καθολικού της Μονής της Χώρας
 1346-1353 Μερική ανακατασκευή του τρούλου του Ναού της Αγίας Σοφίας

Οθωμανική Εποχή

- 29 Μαΐου 1453 Άλωση από τους Οθωμανούς Τούρκους
 Πρωτεύουσα μιας ισχυρής αυτοκρατορίας
- 1454-1455 Οικοδόμηση του Παλαιού Ανακτόρου (Εσκή Σαράϊ)
 στη θέση του σημερινού Πανεπιστημίου
 από τον Σουλτάνο Μεχμέτ II
- 1464 Οικοδόμηση του Νέου Ανακτόρου (Τοπκαπί Σαράϊ)
 από τον Σουλτάνο Μεχμέτ II
- 1520 – 1566 Βασιλεία Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς
 19^{ος} αι. Προσπάθειες εκσυγχρονισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
- 1826 Κατάργηση του Σώματος των Γενισάρων
 και δημιουργία τακτικού στρατού
- 1830 Χατί Σερίφ
- 1856 Παραχώρηση «Ισοπολιτείας» (Χατί Χουμαγιούν)
- 1853-1856 Οικοδόμηση του Ανακτόρου του Ντολμά-Μπαξέ
 από τον Σουλτάνο Αβδούλ Μετζήτ I
- 1888 Κατασκευή του Σιδηροδρόμου Orient Express
- 1894 Οικοδόμηση του Ναού της Αγίας Κυριακής στο Κοντοσκάλι
 από τον αρχιτέκτονα Π. Φωτιάδη
- 1908 Επανάσταση των Νεοτούρκων
- 1910 Κατασκευή της Γέφυρας του Γαλατά
- 1922 Κατάργηση του Σουλτανάτου
- 1923 Η Κωνσταντινούπολη παύει να είναι πρωτεύουσα
- 1950-1970 Πολεοδομικές επεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό της πόλης
- 1955 Τα «Σεπτεμβριανά» : διωγμοί εναντίον των Ρωμηών
- 1964 Απέλαση των Ελλήνων υπηκόων Ρωμηών της Πόλης
- 1973 Κατασκευή της πρώτης Γέφυρας του Βοσπόρου

Καλωσόρισμα - Εισαγωγικά

Για τους αρχιτέκτονες : Τεράστιος αρχιτεκτονικός και εν γένει καλλιτεχνικός πλούτος στην Πόλη, που ήταν για αιώνες μοναδικής σημασίας αστικό και πολιτιστικό κέντρο

Για τους Έλληνες : Διαχρονικό κέντρο της Ρωμιοσύνης

Χρυσή Πύλη

- 413 Οικοδόμηση της Πύλης από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο II τον Μικρό (408-450)
Πολυτελής μαρμάρινη κατασκευή – θριαμβικός χαρακτήρας
Η πύλη δια της οποίας γινόταν οι θριαμβευτικές επιστροφές των νικητών αυτοκρατόρων. Σχετικές είναι οι επιγραφές :
«+ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΕΤΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ» και «Ο ΘΕΟΣ ΚΑΛΩΣ ΗΝΕΓΚΕΝ ΣΕ»
- 447 Οικοδόμηση του Προπύλου
από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο II τον Μικρό (408-450)
- 14^{ος} αι. Κατασκευή «ακροπόλεως» στην Πύλη από τον Ιωάννη VI Καντακουζηνό
- 1458 Οικοδόμηση του Φρουρίου Γεντήκουλε (Επταπυργίου)
από τον Σουλτάνο Φατίχ Μεχμέτ (Μωάμεθ II τον Πορθητή)
Τείχιση της ίδιας Πύλης (θρύλοι για ανακατάληψη της Πόλης)

Στη Χρυσή Πύλη τον Δεκαπενταύγουστο του 1261

Ναός Αγίας Σοφίας

- 4^{ος} αι. Οικοδόμηση του πρώτου Ναού
από τους αυτοκράτορες Κωνσταντίνο τον Μεγάλο και Κωνσταντίνο
- 404 Καταστροφή του πρώτου Ναού από πυρκαγιά κατά τις ταραχές που ξέσπασαν μετά την εκθρόνιση του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου
- 415 Οικοδόμηση του δεύτερου Ναού από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο II τον Μικρό
- 532 Καταστροφή του δεύτερου Ναού κατά τη Στάση του Νίκα
- 532-537 Οικοδόμηση του σημερινού Ναού από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό I
- 558-560 Ανακατασκευή του τρούλου του Ναού
- 7^{ος}-10^{ος} αι. Διάφορες επισκευές και επεμβάσεις
- 873 Κατασκευή ψηφιδωτού διακόσμου μετά την Εικονομαχία
- 989 Μερική καταστροφή και ανοικοδόμηση του τρούλλου
- 1204 Ληλασία από τους Λατίνους
- Μετά το 1261 Επισκευή του ναού και κατασκευή ψηφιδωτού διακόσμου
- 1346 Μερική καταστροφή και ανοικοδόμηση του τρούλλου
- 1453 Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί (Αγία Σοφία Τζαμισί)
- 15^{ος}-18^{ος} αι. Εργασίες επισκευών και εξωραϊσμού του Τζαμιού
- 1847-1849 Αναστηλωτικές εργασίες από τους αδελφούς Fossati
- 1905 Μελέτες Ε. Αντωνιάδη
- 1935 Μετατροπή του Τζαμιού σε Μουσείο

Τζαμί Σουλτάν Αχμέτ (Μπλέ Τζαμί)

1609-1616 Οικοδόμηση του τεμένους από τον Σουλτάνο Αχμέτ Ι (1603-1617) σε σχέδια του αρχιτέκτονα Σεντεφκιάρ Μεχμέτ Αγά, μαθητή του Μιμάρ Σινάν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τζαμιού του «μνημειώδους» τύπου της οθωμανικής θρησκευτικής αρχιτεκτονικής με αίθριο και «κουλιγιέ», από το οποίο διατηρούνται λίγα κτήρια.

Ιερόν Παλάτιον

4^{ος} αι. Οικοδόμηση του ανακτόρου από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο τον Μεγάλο
4^{ος} – 6^{ος} αι. Συνεχείς προσθήκες στο ανάκτορο
9^{ος} αι. Έργα στο ανάκτορο από τον αυτοκράτορα Θεόφιλο σε «αραβικό ρυθμό»
10^{ος} αι. Αναμόρφωση Παλατίου Βουκολέοντος
12^{ος} αι. Παραμέληση του Μεγάλου Παλατίου προς χάριν του Παλατίου των Βλαχερνών από τους Κομνηνούς
13^{ος} αι. Σοβαρές καταστροφές στο ανάκτορο
14^{ος} αι. κ.ε. Εγκατάλειψη και σταδιακή καταστροφή του ανακτόρου

Ιππόδρομος

203 Οικοδόμηση του ιπποδρόμου από τον αυτοκράτορα Σεπτίμιο Σεβήρο
c. 330 Επέκταση του ιπποδρόμου και κατασκευή του «Καθίσματος» (βασιλικού θεωρείου) από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο τον Μεγάλο. Ο Ιππόδρομος είχε διαστάσεις περίπου 450 X 120 μ. και χωρητικότητα περίπου 100.000 θεατών. Η σπίνα του ήταν κοσμημένη με σημαντικά έργα της αρχαιότητας (Τέθριππο Άρμα, Τρίπους Δελφών, Οβελίσκος Θεοδοσίου κλπ).
532 Στάση του Νίκα
Μετά το 1203 Εγκατάλειψη του Ιπποδρόμου μετά την πυρκαγιά του 1203. Βαθμιαία καταστροφή του Ιπποδρόμου και λεηλασία του υλικού του.
Οθωμανική Περίοδος Διαμόρφωση της πλατείας Ατ Μεϊντανί
1898 Κατασκευή της Κρήνης του Καϊζερ Γουλιέλμου II

Σαράϊ Ιμπραήμ Πασά

c. 1525 Οικοδόμηση του ανακτόρου από τον Ιμπραήμ Πασά, μεγάλο βεζύρη και γαμπρό του σουλτάνου Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς.
1536 Μετά την εκτέλεση του Ιμπραήμ Πασά το ανάκτορο περιήλθε στο Σουλτάνο.
1675 Ζημιές στο ανάκτορο από πυρκαγιά.
1755 Ζημιές στο ανάκτορο από πυρκαγιά.
1939 Κατεδάφιση τμημάτων για την οικοδόμηση παρακειμένου δημοσίου κτηρίου.
1965-1983 Εργασίες αποκαταστάσεως.

Τετάρτη 3 Μαΐου

Αρχαιολογικό Μουσείο

- 1846 Ίδρυση του Μουσείου με πρωτοβουλία του Φετίχ Αχμέτ Πασά, γαμπρού του Σουλτάνου Μαχμούτ II. Στέγαση στο Ναό της Αγίας Ειρήνης
- 1874 Μεταστέγαση στο Τσινιλί Κιόσκ
- 1881-1910 Οικοδόμηση του σημερινού κτηρίου από τον Οσμάν Χαμντί Μπέη
- 1991 Οικοδόμηση της Νέας Πτέρυγας

Σαράϊ

- 1464 Οικοδόμηση του Νέου Ανακτόρου (Τοπκαπί Σαράϊ) από τον Σουλτάνο Μεχμέτ II
Συνεχείς επεκτάσεις και επισκευές ως το 1855
Κατοικία του Σουλτάνου και της οικογένειάς του
και έδρα της διοίκησης της Αυτοκρατορίας

Βασιλική Κινστέρνα (Γερεμπατάν Σαράϊ)

- 6^{ος} αι. Κατασκευή της δεξαμενής επί του αυτοκράτορος Ιουστινιανού
Έχει διαστάσεις περίπου 140 X 62 μ.
και η θολωτή οροφή της φέρεται από 336 κίονες ύψους 8 μ.
σε 28 σειρές με 12 κίονες η κάθε μία

Λουτρό Ρωξελάνης (Χασεκί Χιουρέμ Χαμάμ)

- 1556 Οικοδόμηση του λουτρού από τη σύζυγο του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς Χασεκί Χιουρέμ ή Ρωξελάνη σε σχέδια του αρχιτέκτονα Μιμάρ Σινάν
Χαρακτηριστικό δείγμα διπλού (ανδρικού και γυναικείου) λουτρού
σε γραμμική διάταξη
- 1916-1917 Επισκευή του λουτρού

Φόρα

Forum Κωνσταντίνου

- 328 Οικοδόμηση του κυκλικού Forum από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο τον Μεγάλο
Στο μέσον της πλατείας υψωνόταν ο και σήμερα σωζόμενος κίων από πορφυρίτη που έφερε το άγαλμα του Μεγάλου Κωνσταντίνου
- 1106 Πτώση του αγάλματος και μερική καταστροφή του κίονος από καταιγίδα
- Μέσα 12^{ου} αι. Επισκευή του κίονος από τον αυτοκράτορα Μανουήλ Κομνηνό
- 1779 Ενίσχυση της βάσης του κίονος (Τσεμπερλί Τας (Πέτρα των δακτυλίων)
Σύνδεση με θρύλους

Forum Θεοδοσίου ή Forum Tauri (Φόρος του Ταύρου)

- 385 Κατασκευή του κίονος από τον αυτοκράτορα Θεοδοσίο τον Μεγάλο
- 393 Οικοδόμηση του Forum από τον αυτοκράτορα Θεοδοσίο τον Μεγάλο
Θριαμβική αψίδα με μορφή πύλης
- 1517 Καθαίρεση του ετοιμόρροπου κίονος και οικοδόμηση στη θέση του Χαμάμ του Βαγιαζίτ
- 1957-1958 Ανασκαφές κατά τη διάρκεια εργασιών κατασκευής της λεωφόρου Ordu Caddesi

Τζαμί Βαγιαζίτ II

- 1501-1506 Οικοδόμηση του τεμένους από τον Σουλτάνο Βαγιαζίτ II (1481-1512)
σε σχέδια του αρχιτέκτονα Γιακούμπ Σαχ μπιν Σουλτάν
Το αρχαιότερο σωζόμενο μνημειώδες τζαμί στην Πόλη,
από τα πρώτα έργα της κλασικής εποχής της οθωμανικής αρχιτεκτονικής
- 1857 Οικοδόμηση του «τουρμπέ» (μαυσωλείου) του Κοτζά Ρεσίτ Πασά

Παζάρι - Κλειστή Αγορά (Καπαλί Τσαρσί)

- 1460 Οικοδόμηση του παλαιότερου Μπεζεστενιού από τον Σουλτάνο Μεχμέτ II
στη θέση βυζαντινής αγοράς
Συνεχείς επεκτάσεις και επισκευές στους επόμενους αιώνες
Τα μπεζεστένια αγορές πολύτιμων αγαθών

Πέμπτη 4 Μαΐου

Μονή Μυρελαίου (Μποντρούμ Τζαμί)

- 4^{ος}-5^{ος} αι. Οικοδόμηση της ροτόντας, τμήματος ενός ανακτόρου
920 Ίδρυση της Μονής του Μυρελαίου από τον αυτοκράτορα Ρωμανό Ι Λεκαπηνό
Γυναικεία Μονή στη θέση παλαιού παλατιού.
Το Καθολικό χαρακτηριστικός μεσοβυζαντινός
σύνθετος τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος ναός
1203 Ζημιές από πυρκαγιά
Μετά το 1453 Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί από τον Μεγάλο Βεζίρη Ali Mesih paşa.
1784 Επισκευές μετά από την πυρκαγιά του 1782.
1911 Καταστροφή από πυρκαγιά και εγκατάλειψη
Δεκαετία 1960 Καταστροφική αναστήλωση

Μονή Λιβός (Φεναρί Ισά Τζαμί)

- 907 Ίδρυση της Μονής από τον Δρουγγάριο του Στόλου, Πατρίκιο Κωνσταντίνο Λίβα
Το αφιερωμένη στη Θεοτόκο Πανάχραντο, αρχικό Καθολικό,
ο βόρειος ναός του σημερινού συγκροτήματος,
ήταν σύνθετος τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος ναός
με πενταμερές ανατολικό τμήμα και παρεκκλήσια στη στάθμη της στέγης,
προσβάσιμα από πυργόσχημο κλιμακοστάσιο
1282-1303 Οικοδόμηση του αφιερωμένου στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο νότιου ναού
του τύπου των ναών «με περίστω»
από την αυτοκράτειρα Θεοδώρα, σύζυγο του Μιχαήλ VIII του Παλαιολόγου,
ως μαυσωλείο της οικογενείας των Παλαιολόγων
Μέσα 4^{ου} αι. Οικοδόμηση Εξωνάρθηκος
Μεταξύ 1460 και 1480 Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί
από τον Kadiasker της Ρούμελης Alaeddin Ali b. Yusuf Fenari
1633 Σοβαρότατες ζημιές από πυρκαγιά
1636 Επισκευή από τον Μεγάλο Βεζίρη Bayram paşa.
Αντικατάσταση κιόνων από τόξα
1782 (;) Ζημιές από πυρκαγιά
1847-1848 Επισκευή του Τζαμιού
1918 Σοβαρότατες ζημιές από πυρκαγιά και εγκατάλειψη
1929 Αρχαιολογικές έρευνες στο μνημείο από τον Θ. Μακρίδη (Th. Macridy)
Δεκαετία 1970 Επισκευή και επαναλειτουργία του Τζαμιού.

Μονή Χώρας (Καχριέ Τζαμί)

- 4^{ος} – 5^{ος} αι. Πρώτες αναφορές στην Μονή της Χώρας
8^{ος} αι. Η Μονή λειτουργεί ως τόπος εξορίας και ως τόπος ταφής
1077-1081 Οικοδόμηση του Καθολικού της Μονής από την Μαρία Δούκαινα,
πεθερά του αυτοκράτορα Αλέξιου Ι του Κομνηνού.
Ο ναός ήταν σύνθετος τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος
Αρχές 12^{ου} αι. Ριζική μετασκευή του Καθολικού από τον Ισαάκιο Κομνηνό,
νεότερο αδελφό του αυτοκράτορα Ιωάννη ΙΙ (1118 – 1143)
πιθανώς μετά από μερική καταστροφή της (από σεισμό;)
Ο νέος ναός ήταν «συνεπτυγμένος ή μονόχωρος σταυροειδής με τρούλλο»
Ο τάφος που είχε ετοιμασθεί για τον κτήτορα
μεταφέρθηκε το 1150-1152 στη Μονή της Παναγίας Κοσμοσώτειρας στη Θράκη

- 13^{ος} αι. Παρακμή της Μονής
- 1316-1320/21 Ανακαίνιση της Μονής του Χριστού της Χώρας από τον κατόπιν Μεγάλο Λογοθέτη του Δρόμου Θεόδωρο Μετοχίτη (1270-1332), ο οποίος θεωρείται νέος κήτωρ. Οικοδόμηση του παρεκκλησίου και του εξωνάρθηκα και διακόσμηση με ορθομαρμαρῶσεις, ψηφιδωτά και τοιχογραφίες. Το 1330 ο Θεόδωρος Μετοχίτης μετά την πτώση και την ακόλουθη εξορία του, αποσύρεται στη Μονή, όπου καιμπεθαίνει το 1332 ως μοναχός Θεόληπτος.
- 1453 Η Μονή λεηλατείται
- Αρχές 16^{ου} αι. Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί από τον Μεγάλο Βεζίρη του Βαγιαζίτ II Hadım (Atik) Ali paşa.
- 1668 Κατασκευή κρήνης απέναντι από το ναό από τον Mustafa ağa.
- 1766 Επισκευή του Ναού. Πιθανώς τότε κατασκευάζεται ο ξυλόπηκτος τρούλλος.
- 19^{ος}-20^{ος} αι. Εργασίες αναστηλώσεως και καθαρισμού των ψηφιδωτών από το Ρωσικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο με επικεφαλής τον F. Schmit
- 194-1959 Έναρξη αναστηλωτικών εργασιών στο Ναό που μετατρέπεται σε Μουσείο.

Μονή Παντοκράτορος (Ζεϋρέκ Τζαμί)

- 1118-1136 Ίδρυση της Μονής από την αυτοκράτειρα Ειρήνη (+ 1134), σύζυγο του αυτοκράτορα Ιωάννη II Κομνηνού. Αρχικά οικοδομείται ο σύνθετος τετρακίδιος σταυροειδής εγγεγραμμένος νότιος ναός, αφιερωμένος στον Χριστό Παντοκράτορα. Στη συνέχεια κτίζεται ο επίσης σύνθετος τετρακίδιος σταυροειδής εγγεγραμμένος βόρειος ναός, αφιερωμένος στην Παναγία Ελεούσα. Το 1136 κτίζεται μεταξύ των δύο ναών ο μονόχωρος τρουλαίος ταφικός ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Μαυσωλείο της δυναστείας των Κομνηνών. Ταυτόχρονα ή λίγο αργότερα κτίζεται ο ενιαίος εξωνάρθηξ. Αρχιτέκτων του συγκροτήματος θεωρείται ο Νικηφόρος "Βεσελεήλ".
- Η Μονή στεγαζόταν σε τεράστιο οικοδομικό συγκρότημα, το οποίο διέθετε χώρους διαμονής για περίπου 80 μοναχούς και οργανωμένο ξενοδοχείο - νοσοκομείο με πέντε τμήματα με 50 κλίνες το κάθε ένα ή λειτουργία του οποίου περιγράφεται στο σωζόμενο τυπικό του 1136.
- 1204-1261 Εγκατάσταση στη Μονή του Ενετικού Πατριαρχείου
- Μετά το 1453 Μετατροπή σε Τζαμί από τον Ζεϋρέκ Μολλά Μεχμέτ Εφέντη
- Τέλη 18^{ου} – αρχές 19^{ου} αι. Αφαίρεση κιόνων από γρανίτη και πορφυρίτη και αντικατάστασή τους με κτιστούς πεσσούς
- 1953 Αποκάλυψη μαρμάρινου δαπέδου
- 1966-1967 Αναστηλωτικές εργασίες
- 2000 κ.ε. Αναστηλωτικές εργασίες

Παρασκευή 5 Μαΐου

Ντολμά Μπακτσέ Σαράϊ

1853-1856 Οικοδόμηση του Ανακτόρου από τον Σουλτάνο Αβδούλ Μετζήτ Ι
Αρχιτέκτονες οι αρμένιοι (πατέρας και γιός) Καραμπέτ και Νικογιός Μπαλιάν

Βόσπορος

«Γιαλιά» στο Βόσπορο

Γιαλί Αμπτζαζαδέ Χουσεϊν Πασά στο Ανατολού Χισάρ

1698 Οικοδόμηση του γιαλιού

Γιαλί Σαδουλλάχ Πασά στο Τσεγκέλκιοϊ

18^{ος} αι. Οικοδόμηση του γιαλιού

Φρούριο Ρούμελι Χισάρ

1452 Οικοδόμηση του φρουρίου
από τον Σουλτάνο Φατίχ Μεχμέτ (Μωάμεθ ΙΙ τον Πορθητή)

Περιήγηση στο Καράκιοϊ – Γαλατά – Πέραν – Σταυροδρόμι πεζή :

Χάνι Ρουστέμ Πασά

1544-1550 Οικοδόμηση του χανιού από τον Μεγάλο Βεζύρη Ρουστέμ Πασά
σε σχέδια του αρχιτέκτονα Μιμάρ Σινάν
Χαρακτηριστικό δείγμα χανιού για εμπορική χρήση

Ναός Αγίων Παύλου και Δομενίκου (S. Paolo e Domenico) (Αράπ Τζαμί)

1^{ος} ήμισυ 13^{ου} αι. Οικοδόμηση λατινικού ναού αφιερωμένου στον Απόστολο Παύλο.
Αρχές 14^{ου} αι. Ίδρυση της Μονής των Δομινικανών

c. 1325 Οικοδόμηση του σημερινού ναού
Τρίκλιτη βασιλική με τυπικό «λατινικό» σχέδιο, γοθικά στοιχεία
αλλά με κατασκευαστικά χαρακτηριστικά της τοπικής αρχιτεκτονικής
Κατά μήκος του βορείου κλίτους σειρά ταφικών παρεκκλησίων

1475-1478 Μετατροπή σε τζαμί.

1492 Διάθεση του τζαμιού στους εξ Ισπανίας Μουσουλμάνους.

Από τότε η ονομασία Αράπ Τζαμί (Arap Camii)

17^{ος}/18^{ος} αι. Οικοδομικές εργασίες στο Τζαμί επί Σουλτάνου Μωάμεθ ΙΙΙ (1595-1603)

1731 Καταστροφές από πυρκαγιά

1734-1735 Εκτεταμένη επισκευή από τη Σουλτάνα Saliha,
μητέρα του Μαχμούτ Ι (1730-1754)

1807-1808 Εκτεταμένη επισκευή μετά από πυρκαγιά
από την κόρη του Σουλτάνου Μαχμούτ ΙΙ, Adile Σουλτάνα

1854-1855 Περαιτέρω εργασίες επισκευών

1913-1919 Επισκευή του Τζαμιού από τον Giridli Hasan bey

Palatium Communis / Palazzo Comunale

1315-1316 Οικοδόμηση του Ανακτόρου της Γενουατικής Κοινότητος του Γαλατά
18^{ος} – 19^{ος} αι. Εκτεταμένες επεμβάσεις επισκευής στο κτήριο

Πύργος Γαλατά

1348 Οικοδόμηση του πύργου

Μεγάλη Οδός του Πέραν

.....

Πρεσβείες

.....

Αστικά Σπίτια και Μέγαρα

.....

Αστικές πολυκατοικίες

.....

Εμπορικά Κέντρα

.....

Ναός Παναγίας του Πέραν

1804 Οικοδόμηση του Ναού
Τυπική τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική

Ναός Αγίας Τριάδος Σταυροδρομίου

1880 Οικοδόμηση του Ναού
Δείγμα της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής
της Περιόδου του Χάτι Χουμαγιούν
και του κωνσταντινουπολίτικου εκλεκτικισμού του όψιμου 19^{ου} αιώνα

Σάββατο 6 Μαΐου

Νίκαια - Ιζνίκ

Τοπογραφικά

Η Νίκαια βρίσκεται στην περιοχή της αρχαίας Βιθυνίας.

Είναι κτισμένη στο ανατολικό άκρο της Λίμνης Ασκανίας (Ιζνίκ Γκιολού)

Ιστορικά

- 1 χιλιετία π.Χ. Οικήσεις στην περιοχή της πόλης
- 311 π.Χ. Ίδρυση της πόλης Αντιγόνειας
από τον στρατηγό του Μεγάλου Αλεξάνδρου Αντίγονο
- 301 π.Χ. Μετονομασία της πόλης σε Νίκαια
από τον Λυσίμαχο, ένα από τους διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου
- 281 π.Χ. Έδρα των βασιλέων της Βιθυνίας
- 74 π.Χ. Κατάληψη από τους Ρωμαίους
- 120 Καταστροφή από σεισμό
- 123 Ανοικοδόμηση από τον αυτοκράτορα Αδριανό
- Μέσα 3^{ου} αι. Κατάληψη και λεηλασία από τους Πέρσες και τους Γότθους
- 325 Πρώτη Οικουμενική Σύνοδος
- 1^ο μισό 8^{ου} αι. Κατάληψη και λεηλασία από τους Άραβες
- 740 Καταστροφή από σεισμό
- 1065 Καταστροφή από σεισμό
- 1081 Κατάληψη της Νίκαιας από τους Σελτζούκους Τούρκους
- 1097 Κατάληψη της Νίκαιας από τους Σταυροφόρους της Α Σταυροφορίας
για λογαριασμό του βυζαντινού αυτοκράτορα
- 1204-1261 Πρωτεύουσα του βασιλείου της Νικαίας
- 1204-1281 Έδρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου
- 1331 Κατάληψη της Νίκαιας από τον Ορχάν Γαζή
- 1402 Κατάληψη και λεηλασία από τους Μογγόλους του Ταμερλάνου
- 1514 Ανάπτυξη της βιοτεχνίας κατασκευής κεραμικών
από τον Σουλτάνο Σελίμ Ι
- 19^{ος} αι. Παρακμή εξ αιτίας της μετεγκατάστασής
της βιοτεχνίας κατασκευής κεραμικών στην Κωνσταντινούπολη
- 1922 Καταστροφές στην πόλη κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία

Τείχη

Πρώτη οικοδόμηση των τειχών από τον αυτοκράτορα Αδριανό το 123

(Διατηρούνται ακόμη ορισμένες από τις Ρωμαϊκές πύλες)

Οικοδόμηση των τειχών κατά τον 4^ο αιώνα και επισκευή τους
μετά από κάθε σεισμό ή άλλη καταστροφή

Ναός Αγίας Σοφίας

- 5^{ος} – 6^{ος} αι. Οικοδόμηση του Ναού, ο οποίος, στην αρχική του μορφή,
ήταν μια τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική μετρίων διαστάσεων.
Τα κλίτη χωρίζονταν μεταξύ τους με κιονοστοιχίες.
Η κόγχη του ιερού ήταν εξωτερικά τρίπλευρη.
Εσωτερικά είχε σύνθρονο.
- 7^{ος} – 11^{ος} αι. Μικρής εκτάσεως επεμβάσεις
- 1065 Εκτεταμένη καταστροφή από σεισμό

1065	Ανοικοδόμηση του Ναού στη σημερινή του μορφή περίπου
13 ^{ος} αι.	Περιορισμένες επεμβάσεις στην Εποχή των Λασκαριδών (τρουλλαία παραβήματα, δάπεδο)
1331	Μετατροπή του ναού σε Τζαμί

Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου

	Ο ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου είναι όχι μόνο το γνωστότερο στη βιβλιογραφία μνημείο της Νίκαιας, αλλά και ένα από τα πιο γνωστά μνημεία της Βυζαντινής Αρχιτεκτονικής εν γένει.
Τέλη 6ου αι. η	αργότερα, πάντως προ του 726 Οικοδόμηση του ναού ως Καθολικού Μονής από κάποιον ηγούμενο Υάκινθο
	Ο Ναός ήταν ένας αρκετά μεγάλων διαστάσεων ναός του τύπου του «μεταβατικού σταυροειδούς με τρούλλο και περίστωο», του οποίου θεωρείται ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά παραδείγματα
Μετά το 1065	Επισκευή του Ναού μετά το σεισμό του 1065. Οικοδόμηση διώροφου νάρθηκα – κατασκευή ψηφιδωτού διακόσμου.
1807	Ανακατασκευή τρούλλου μετά από σεισμό
1922	Πυρπόληση και ανατίναξη του Ναού
1960	Αρχαιολογική ανασκαφή από τον Peschlow

Μουσείο (Νιφουρλέρ Ιμαρέτ)

1388	Οικοδόμηση του Ιμαρέτ (Πτωχοκομείου) από τον Σουλτάνο Μουράτ Ι εις μνήμην της μητέρας του Νιφουρλέρ Χατούν
------	--

Προύσα - Μπούρσα

Τοπογραφικά

Η Προύσα βρίσκεται στην περιοχή της αρχαίας Βιθυνίας.
Είναι κτισμένη στους πρόποδες του όρους Όλυμπος της Βιθυνίας (Ουλού Νταγκ)

Ιστορικά

186 π.Χ.	Ίδρυση της πόλης από τον βασιλέα της Βιθυνίας Προυσία
	Ακμή χάρη κυρίως στα περίφημα ιαματικά της λουτρά
74 π.Χ.	Κατάληψη από τους Ρωμαίους
950	Κατάληψη και λεηλασία από τους Άραβες
1326	Κατάληψη της Νίκαιας από τον Ορχάν Γαζή μετά από δεκαετή πολιορκία
1326-1368	Πρωτεύουσα του νέου Οθωμανικού Κράτους
1402	Κατάληψη και λεηλασία από τους Μογγόλους του Ταμερλάνου
1413	Κατάληψη και λεηλασία από τους Καραμανίδες
1804	Καταστροφή από πυρκαγιά
1855	Καταστροφή από σεισμό
Μετά το 1922	Παρακμή εξ αιτίας της Εξόδου των Ρωμιών
1922	Καταστροφές στην πόλη κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία

Ακρόπολη

Βυζαντινό Φρούριο
Ανάκτορο των Σουλτάνων

Ναός Προφήτου Ηλιού (;) – Μαουσωλείο Οσμάν

4^{ος}-5^{ος} αι. (;) *Ενδεχόμενη οικοδόμηση του κτηρίου, το οποίο ίσως χρησίμευε ως βαπτιστήριο η μαουσωλείο*

Από τα σχέδια των Texier και Pullan προκύπτει ότι αυτό είχε σε κάτοψη σχήμα κύκλου με παχύτατους τοίχους, στο πάχος των οποίων ήταν διαμορφωμένες εσωτερικά οκτώ κόγχες, στις πέντε από τις οποίες αντιστοιχούσαν ίσου μεγέθους κόγχες διαμορφωμένες στην εξωτερική επιφάνεια του κτίσματος. Ζεύγη κιόνων τοποθετημένα μεταξύ των κογχών έφεραν υπερυψωμένα τόξα, τα οποία στήριζαν ευρύ τρούλο με ψηλό τύμπανο. Το κτήριο διέθετε νάρθηκα με κάτοψη σχήματος επιμήκους παραλληλογράμμου με τον διαμήκη άξονά του κάθετο σε εκείνον του κυρίως κτίσματος. Καθώς ο νάρθηκας είχε πλάτος μεγαλύτερο από τη διάμετρο του κυλινδρικού σώματος του ναού εξείχε προς τα βόρεια και τα νότια. Η κάλυψη του ήταν τριμερής.

1326 *Μετατροπή του κτηρίου σε μαουσωλείο (τουρμπέ) στο οποίο αποτέθηκαν τα οστά του Σουλτάνου Οσμάν*
Το κτήριο ονομάστηκε «gumuslu kube» (ασημένιος τρούλλος)

1804 *Ζημιές από πυρκαγιά*

1855 *Καταστροφή από το σεισμό του 1855*

1868 *Οικοδόμηση στη θέση του νέου μαουσωλείου*

Καθολικό Μονής Αγίου Ιωάννου Προδρόμου – Μαουσωλείο Ορχάν Ι

Μεταξύ 1222 και 1242 (;) *Οικοδόμηση του Ναού ως καθολικού της Μονής του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου από την Ειρήνη, πρώτη σύζυγο Ιωάννου ΙΙΙ του Βατάτζη*

Από τα λείψανα του δαπέδου του και από το σχέδιο του 1786 του Louis-Francois Cassas προκύπτει ότι ο ναός ήταν μεγάλων διαστάσεων, τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος. Από τις τρεις κόγχες του ιερού, η μεσαία ήταν πολυγωνική, πιθανώς πεντάπλευρη, και οι δύο πλάγιες ημικυκλικές. Δεν μπορεί, ωστόσο, να αποκλεισθεί και η πιθανότητα να ήταν και αυτές πολυγωνικές. Εκatéρωθεν του ανατολικού τμήματος του ναού υπήρχαν παρεκκλήσια με κόγχες και πάλι ημικυκλικές ή πολυγωνικές, πράγμα που σημαίνει ότι ο ναός είτε περιβαλλόταν από τις τρεις πλευρές του από περίστωο, είτε ότι διέθετε κατά μήκος της νότιας και της βόρειας πλευράς του προσκτίσματα με τη μορφή πλαγίων ναρθήκων. Η κόγχη του αγίου βήματος ήταν πλούσια διαρθρωμένη με τυφλά αψιδώματα σε τρεις καθ' ύψος ζώνες. Με τυφλά αψιδώματα ήταν διαρθρωμένο και το πολυγωνικό (δεκαεξάπλευρο ;) τύμπανο του τρούλλου του ναού. Τα γείσα του φέρονταν πιθανώς από τοξύλλια ή στυλίσκους.

1326 *Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί από τον Ορχάν Γαζή*
Το κτήριο ονομάστηκε «Νταβούλ Μαναστήρ»

1359 *Μετατροπή τμήματος του Ναού σε μαουσωλείο (τουρμπέ) του Ορχάν Γαζή*

1786 *Σχέδιο Louis-Francois Cassas*

1855 *Καταστροφή από το σεισμό του 1855*

1868 *Οικοδόμηση στη θέση του νέου μαουσωλείου*

Πόλη

Περιοχή Αγοράς

Τυπικό της οθωμανικής πόλης εμπορικό και θρησκευτικό κέντρο
με τζαμιά, μπεζεστένια και χάνια

1400	Οικοδόμηση του Μπεζεστενιού του Βαγιαζίτ Ι
1855	Ζημιές από το σεισμό του 1855
1957	Ζημιές από πυρκαγιά

Μεγάλο Τζαμί (Ουλού Τζαμί)

Τέλη 14^{ου} - αρχές 15^{ου} αι. Έναρξη εργασιών οικοδομήσεως του Τζαμιού
από τους Σουλτάνους Μουράτ Ι και Βαγιαζίτ Ι Γιλντιρίμ

1421	Ολοκλήρωση εργασιών οικοδομήσεως του Τζαμιού
από το Σουλτάνο Μεχμέτ Ι
	Χαρακτηριστικό δείγμα του τύπου «των πολύτρολλων τζαμιών»
1855	Επισκευή μετά από το σεισμό του 1855

Τζαμί Ορχάν Γαζή

1339 Οικοδόμηση του τεμένους από τον Σουλτάνο Ορχάν Γαζή
Το αρχαιότερο τζαμί της Προύσας. Χαρακτηριστικό δείγμα
του τύπου «των τζαμιών με δύο τρούλλους»
ή τύπου «της Προύσας»

1855	Επισκευή μετά από το σεισμό του 1855

Η οθωμανική κατοικία

.....

Οικουμενικό Πατριαρχείο

- 1600 Στο τέλος των μετά την Άλωση περιπλανήσεων του Πατριαρχείου από το Ναό της Αγίας Σοφίας στο Ναό των Αγίων Αποστόλων και από εκεί στο Ναό της Θεοτόκου της Παμμακαρίστου και, από το 1588, στο Ναό της Θεοτόκου Παραμυθίας στο Βλάχ σαράϊ ο Πατριαρχικός Οίκος εγκαθίσταται επί Πατριάρχου Ματθαίου II στο Φανάρι, σε μια παλαιά γυναικεία Μονή μέσα στο Φρούριον του Πετρίου
- 1614 Οικοδόμηση νέου Πατριαρχικού Ναού από τον Πατριάρχη Τιμόθεο II (1612-1620)
Ο ναός ήταν, σύμφωνα με τις αφηγήσεις των περιηγητών, ένα μικρό επίμηκες κτήριο με τρία κλίτη
- 1698 Ολοκλήρωση του Πατριαρχικού Οίκου από τον πατριάρχη Καλλίνικο II (1694-1702).
- 1720 Ανοικοδόμηση μετά από καταστροφή από Πυρκαγιά του Πατριαρχείου από τον Πατριάρχη Ιερεμία III (1716-26), με την συνδρομή των Ελλήνων ηγεμόνων στα Βαλκάνια
- 1738 ή 1739 Ζημιές από πυρκαγιά και ακολούθως επισκευή της πατριαρχικής κατοικίας και της βιβλιοθήκης.
- 1797 Ανέγερση νέου Πατριαρχικού Οίκου
- 1798 Αναμόρφωση του Πατριαρχικού Ναού
- 1837 Επισκευή και αναμόρφωση του Πατριαρχικού Ναού, μετά τον απαγχονισμό του Πατριάρχου Γρηγορίου V και τη λεηλασία του Πατριαρχείου στα πλαίσια των ταραχών που ακολούθησαν την έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821
- Τέλη 19^{ου} αι. Αναμόρφωση του Πατριαρχικού Οίκου από τον Πατριάρχη Ιωακείμ τον III
- 1941 Καταστροφή του Πατριαρχικού Οίκου από πυρκαγιά
- Δεκαετία 1980 Ανοικοδόμηση του κατεστραμμένου από την πυρκαγιά του 1941 Πατριαρχικού Οίκου

Περιήγηση στο Φανάρι πεζή :

Σπίτια

Οθωμανικής εποχής και όχι βυζαντινά πέτρινα σπίτια

Ναός Παναγίας Μουχλιώτισσας

- Αρχές 11^{ου} αι. Οικοδόμηση του Ναού, Καθολικού της Μονής της Παναγιώτισσας Τετράκογχος ναός με τριμερή νάρθηκα
- Τέλη 13^{ου} αι. Ίδρυση της Μονής του Μουχλίου από την «Κυρά των Μουγουλίων» Μαρία Παλαιολογίνα, νόθο κόρη του Μιχαήλ VIII και χήρα του Χάνου των Μογγόλων Abaqa (1265-1282)
- 1462 Κατά την παράδοση (Υψηλάντης) η μονή παραχωρήθηκε από τον Μεχμέτ II τον Πορθητή στον θεωρούμενο ως αρχιτέκτονα του Φατίχ Τζαμίου Χριστόδουλο, με τη δέσμευση να μη γίνει ποτέ Τζαμί
- 1730 (;) Επέκταση και παραμόρφωση του ήδη ενοριακού Ναού
- 19^{ος}/20^{ος} αι. Διάφορες επεμβάσεις και επισκευές

Μεγάλη του Γένους Σχολή

15 ^{ος} αι.	Ίδρυση της Σχολής από τον πρώτο μετά την Άλωση Πατριάρχη Γεννάδιο Σχολάριο
1881 Σήμερα	Οικοδόμηση του σημερινού κτηρίου από τον αρχιτέκτονα Κ. Δημάδη Μειονοτικό σχολείο

Σιναϊτικόν Μετόχιον

18^{ος} – 19^{ος} αι. Οικοδόμηση των κτηρίων του Μετοχίου

Βουλγαρικός Ναός Αγίου Στεφάνου

1871	Οικοδόμηση του προκατασκευασμένου από χυτοσίδηρο στη Βιέννη ναού της Βουλγαρικής Εξαρχίας
------	--

Περιήγηση στην περιοχή των Βλαχερνών πεζή :

Τεκφούρ Σαράι

14 ^{ος} αι.	Οικοδόμηση του ανακτόρου σε συσχετισμό με το Παλάτιον Βλαχερνών Μοναδικό δείγμα ανακτόρου Χαρακτηριστικό δείγμα της υστεροβυζαντινής αρχιτεκτονικής
Αρχές 18 ^{ου} αι.	Εργαστήριο κατασκευής κεραμικών πλακιδίων

Θεοδοσιανό Τείχος

412 – 422 Οικοδόμηση του Τείχους από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο II τον Μικρό
Συνεχείς επισκευές, οι οποίες πιστοποιούνται από επιγραφές : λ.χ.
«ΝΙΚΑ Η ΤΥΧΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΗΜΩΝ
ΔΕΣΠΟΤΟΥ»,
«ΠΥΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΙΣΤΩΝ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡΩΝ ΠΙΣΤΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΡΩΜΕΩΝ»
«ΑΝΕΚΑΙΝΙΣΕΝ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟΝ ΟΛΟΝ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ
Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΕΝ ΕΤΕΙ 6942 (1432/33)»
«ΧΡΙΣΤΕ Ο ΘΕΟΣ ΑΤΑΡΑΧΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΕΜΗΤΟΝ ΦΥΛΑΤΤΕ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ
ΣΟΥ ΝΙΚΑΣ ΔΩΡΟΥΜΕΝΟΣ ΤΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣΙΝ ΗΜΩΝ»
«ΣΕ ΧΡΙΣΤΕ ΤΕΙΧΟΣ ΑΡΡΑΓΕΣ ΚΕΚΤΗΜΕΝΟΣ ΑΝΑΞ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΕΥΣΕΒΗΣ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΗΓΕΙΡΕ ΤΟΥΤΟ ΤΕΙΧΟΣ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ. ΟΠΕΡ ΦΥΛΑΤΤΕ ΤΩ ΚΡΑΤΕΙ
ΣΟΥ ΠΑΝΤΑΝΑΞ ΚΑΙ ΔΕΙΞΟΝ ΑΥΤΟ ΜΕΧΡΙΣ ΑΙΩΝΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΑΣΕΙΣΤΟΝ
ΑΚΛΟΝΗΤΟΝ ...»
Το χερσαίο τείχος έχει μήκος 6,5 χλμ.,
11 πύλες και 96 πύργους τετράγωνους, οκταγωνικούς και κυκλικούς
Αποτελείται από το «Έσω Τείχος», το «Έξω Τείχος», το «Προτείχισμα» και την «Τάφρο»
Το τείχος προς την Προποντίδα έχει μήκος 8,5 χλμ. Και 188 πύργους

Τείχος Βλαχερνών

4 ^{ος} αι.	Πρώτη οικοδόμηση του Τείχους
1 ^ο ήμισυ 5 ^{ου} αι.	Επεμβάσεις στο Τείχος κατά την οικοδόμηση του Θεοδοσιανού Τείχους
9 ^{ος} αι.	Επέκταση του Τείχους από τον αυτοκράτορα Λέοντα τον Σοφό
12 ^{ος}	Επισκευή των τειχών από τους Κομνηνούς Το Τείχος του Ανεμά και ο Πύργος του Ισσακίου Αγγέλου υπολείμματα του Παλατίου των Βλαχερνών

Αγίασμα Βλαχερνών

439	Ίδρυση από την αυτοκράτειρα Πουλχερία
1434	Καταστροφή από τυχαία πυρκαγιά
1869	Οικοδόμηση του σημερινού ναού
1955	Λεηλασία κατά τα «Σεπτεμβριανά»
1956	Ανοικοδόμηση

Ναός Αγίας Θέκλας (;) (Τοκλού Ντεντέ Μετζηδί)

14 ^{ος} αι. (;)	Οικοδόμηση του Ναού. Η αφιέρωσή του παραμένει άγνωστη Μονόχωρος δρομικός τρουλλαίος ναός με νάρθηκα
Τέλη 15 ^{ου} / αρχές 16 ^{ου} αι.	Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί από τον Τοκλού Ιμπραήμ Ντεντέ
1929	Κατεδάφιση του ναού εκτός από ένα τμήμα του νότιου τοίχου του
c. 1980	Κατεδάφιση των τελευταίων λειψάνων του Ναού

Ναός Προφήτου Ηλίου (;) (Ατίκ Μουσταφά Τζαμί)

3 ^ο τέταρτο 9 ^{ου} αι.	Οικοδόμηση του Ναού αφιερωμένου πιθανώς στον Προφήτη Ηλία (Mathews) Σταυροειδής εγγεγραμμένος ναός μεταβατικού τύπου με διάφορα αρχαϊκά στοιχεία
Αρχές 16 ^{ου} αι.	Μετατροπή του Ναού σε Τζαμί από τον Μεγάλο Βεζύρη του Βαγιαζίτ II Κοτζά Μουσταφά Πασά
1692	Οικοδόμηση κρήνης απέναντι από το Τζαμί από τον Σατίρ ΧασάνΑγά
1729	Ζημιές από τη μεγάλη πυρκαγιά του Μπαλατά και επισκευή
1894-1906	Επισκευές μετά από το σεισμό του 1894
1922	Επισκευή του Τζαμιού

Δευτέρα 8 Μαΐου

Πριγκηπόννησα

Κατά σειράν : Πρώτη (Κιναλί Αντά)
Αντιγόνη (Μπουργκάζ Αντά)
Χάλκη (Χεϊμπελί Αντά)
Πρίγκηπος (Μπουγιούκ Αντά)

Αρχαιότης	Δημόνησοι
Βυζαντινή Εποχή	«Νήσοι του Πρίγκηπος» (Ιουστίνου Κουροπαλάτου) Σε αυτά υπήρχαν πολυάριθμα μοναστήρια, που συχνά χρησίμευαν ως τόποι εξορίας σημαντικών προσώπων
Οθωμανική Εποχή	«Κιζίλ Ανταλάρ» (Κόκκινα νησιά) Πληθυσμός τους αμιγώς χριστιανικός, κυρίως θαλασσινοί και ψαράδες
Όψιμος 19 ^{ος} αιώνας 1894	Θέρετρα της αστικής τάξης των Ρωμηών της Πόλης Μεγάλος σεισμός

Αντιγόνη (Μπουργκάζ Αντά)

Ναός Προδρόμου

9 ^{ος} αι.	Φυλάκιση στο υπόγειο του Πατριάρχου Μεθοδίου από τον εικονομάχο αυτοκράτορα Θεόφιλο
Τέλη 9 ^{ου} αι. 1894	Οικοδόμηση ναού από την αυτοκράτειρα Θεοδώρα Οικοδόμηση του σημερινού ναού με ενσωμάτωση των βυζαντινών λειψάνων από τον αρχιτέκτονα Κ. Δημάδη

Χάλκη (Χεϊμπελί Αντά)

Το τρίτο στη σειρά νησί.
Πλούσιο σε κοιτάσματα χαλκού (εξ ου Χάλκη)

Θεολογική Σχολή

Μονή της Αγίας Τριάδος	
1844	Οικοδόμηση του Καθολικού από τον Πατριάρχη Γερμανό τον Δ'
1844	Ίδρυση της Θεολογικής Σχολής
1894	Οικοδόμηση μετά από την καταστροφή του παλαιότερου κτηρίου από το σεισμό του 1894 του σημερινού κτηρίου της Σχολής από τον αρχιτέκτονα Π. Φωτιάδη με δαπάνη του Παύλου Στεφάνοβικ Σκυλίτση

Παραρτήματα

Κατάλογος Αυτοκρατόρων (Norwich - Mango)

324-337	Κωνσταντίνος Α΄ ο Μέγας	
337-340	Κωνσταντίνος Β΄	Συναυτοκράτορες
337-350	Κωνσταντίνος Β΄	
337-350	Κώνστας	
350-361	Κωνσταντίνος Β΄	
361-363	Ιουλιανός	
363-364	Ιοβιανός	
364-375	Βαλεντινιανός Α΄	Συναυτοκράτορες
364-378	Βάλης	
374-383	Γραπιανός	Συναυτοκράτορες
379-392	Θεοδόσιος Α΄ ο Μέγας	
383-392	Βαλεντινιανός Β΄	
392-395	Θεοδόσιος Α΄ ο Μέγας	
395-408	Αρκάδιος	
408-450	Θεοδόσιος Β΄	
450-457	Μαρκιανός	
457-474	Λέων Α΄	
474	Λέων Β΄	
474-491	Ζήνων	
[475-476]	Βασίλειος	
491-518	Αναστάσιος Α΄	
518-527	Ιουστίνος Α΄	
527-565	Ιουστινιανός Α΄ ο Μέγας	
565-578	Ιουστίνος Β΄	
578-582	Τιβέριος Β΄ Κωνσταντίνος	
582-602	Μαυρίκιος	
602-610	Φωκάς	
610-641	Ηράκλειος	

641	Κωνσταντίνος Γ'	Συναυτοκράτορες
641	Ηρακλεωνάς	
641-668	Κώνστας Β'	
668-685	Κωνσταντίνος Δ' ο Πωγωνάτος	
685-595	Ιουστινιανός Β' ο Ρινόμητος	
695-698	Λεόντιος	
698-705	Τιβέριος Γ'	
705-711	Ιουστινιανός Β' ο Ρινόμητος	
711-713	Φιλιππικός Βαρδάνης	
713-715	Αναστάσιος Β'	
715-717	Θεοδόσιος Γ'	
717-741	Λέων Γ' ο Ίσαυρος	
741-775	Κωνσταντίνος Ε' ο Κοπρώνυμος	
775-780	Λέων Δ'	
780-797	Κωνσταντίνος ΣΤ'	
797-802	Ειρήνη η Αθηναία	
802-811	Νικηφόρος Α'	
811	Σταυράκιος	
811-813	Μιχαήλ ο Ραγκαβές	
813-820	Λέων Ε'	
820-829	Μιχαήλ Β'	
829-842	Θεόφιλος	
842-867	Μιχαήλ Γ'	
867-886	Βασίλειος Α' ο Μακεδών	
886-912	Λέων ΣΤ' ο Σοφός	
912-913	Αλέξανδρος	
913-959	Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος	
920-944	Ρωμανός Α' Λεκαπηνός	

959-963	Ρωμανός Β΄
963-969	Νικηφόρος Β΄ Φωκάς
969-976	Ιωάννης Α΄ Τσιμισκής
976-1025	Βασίλειος Β΄ ο Βουλγαροκτόνος
1025-1028	Κωνσταντίνος Η΄
1028-1034	Ρωμανός Γ΄ Αργυρός
1034-1041	Μιχαήλ Δ΄ Παφλαγών
1041-1042	Μιχαήλ Ε΄ Καλαφάτης
1042	Ζωή και Θεοδώρα
1042-1055	Κωνσταντίνος Θ΄ Μονομάχος
1055-1056	Θεοδώρα
1056-1057	Μιχαήλ ΣΤ΄ Στρατιωτικός
1057-1059	Ισαάκιος Α΄ Κομνηνός
1059-1067	Κωνσταντίνος Ι΄ Δούκας
1067-1071	Ρωμανός Δ΄ Διογένης
1071-1078	Μιχαήλ Ζ΄ Δούκας
1078-1081	Νικηφόρος Γ΄ Βοτανειάτης
1081-1118	Αλέξιος Α΄ Κομνηνός
1118-1143	Ιωάννης Β΄ Κομνηνός
1143-1180	Μανουήλ Α΄ Κομνηνός
1180-1183	Αλέξιος Β΄ Κομνηνός
1183-1185	Ανδρόνικος Α΄ Κομνηνός
1185-1195	Ισαάκιος Β΄ Κομνηνός
1195-1203	Αλέξιος Γ΄ Άγγελος
1203-1204	Ισαάκιος Β΄ Άγγελος και Αλέξιος Δ΄
1204	Αλέξιος Ε΄ Δούκας Μούρτζουφλος

Νίκαια

1204-1222 Θεόδωρος Α΄ Λάσκαρις

1222-1254 Ιωάννης Γ΄ Δούκας Βατάτζης

1254-1258 Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις

1258-1261 Ιωάννης Δ΄ Λάσκαρις

1258-1282 Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος

1282-1328 Ανδρόνικος Β΄ Παλαιολόγος

1328-1341 Ανδρόνικος Γ΄ Παλαιολόγος

1341-1391 Ιωάννης ΣΤ΄ Παλαιολόγος

1347-1355 Ιωάννης ΣΤ΄ Καντακουζηνός

1390 Ιωάννης Ζ΄ Παλαιολόγος

1391-1425 Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγος

1425-1448 Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος

1449-1453 Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος

1288-1326	Οσμάν Γαζή
1326-1362	Ορχάν Γαζή
1362-1389	Μουράτ Α΄
1389-1402	Βαγιαζήτ Α΄ ο Κεραυνός (Βαγιαζήτ Γιλντιρίμ
1402-1421	Μωάμεθ Α΄
[1402-1410	Σουλεϊμάν]
[1411-1413	Μουσά]
1421-1451	Μουράτ Β΄
1451-1481	Μωάμεθ Β΄ ο Πορθητής (Φατίχ Μεχμέτ)
1481-1512	Βαγιαζήτ Β΄
1512-1520	Σελίμ Α΄ ο Τρομερός (Γιαβούζ Σελίμ)
1520-1566	Σουλεϊμάν Α΄ ο Μεγαλοπρεπής (Σουλεϊμάν Κανουνί)
1566-1574	Σελίμ Β΄ ο Μέθυσος
1574-1595	Μουράτ Γ΄
1595-1603	Μωάμεθ Γ΄
1603-1617	Αχμέτ Α΄
1617-1618	Μουσταφά Α΄
1618-1622	Οσμάν Β΄
1622-1623	Μουσταφά Α΄
1623-1640	Μουράτ Δ΄
1640-1648	Ιμπραήμ ο Τρελός
1648-1687	Μωάμεθ Δ΄
1687-1691	Σουλεϊμάν Β΄
1691-1695	Αχμέτ Β΄
1695-1703	Μουσταφά Β΄

1703-1730	Αχμέτ Γ΄
1730-1754	Μαχμούτ Α΄
1754-1757	Οσμάν Γ΄
1757-1774	Μουσταφά Γ΄
1774-1788	Αβδούλ Χαμίτ Α΄
1788-1807	Σελίμ Γ΄
1807-1808	Μουσταφά Δ΄
1808-1839	Μαχμούτ Β΄ ο Αναμορφωτής
1839-1861	Αβδούλ Μετζίτ Α΄
1861-1876	Αβδούλ Αζίζ
1876	Μουράτ Ε΄
1876-1909	Αβδούλ Χαμίτ Β΄
1909-1918	Μωάμεθ Ε΄
1918-1922	Μωάμεθ ΣΤ΄
1922-1923	Αβδούλ Μετζίτ Β΄

«Ω πόλις, πόλις πόλεων πασών οφθαλμέ,
άκουσμα παγκόσμιον,
θέαμα υπερκόσμιον,
Εκκλησιών γαλουχέ,
Πίστεως αρχηγέ,
Ορθοδοξίας ποδηγέ,
λόγων μέλημα, καλού παντός ενδιαίτημα !»

Νικήτας Χωνιάτης, Ιστορία

«..... Η έδρα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας είναι η Κωνσταντινούπολις. Ως εκ τούτου είσαι ο νόμιμος αυτοκράτορας των Ρωμαίων Και όποιος είναι και παραμένει αυτοκράτορας των Ρωμαίων είναι και αυτοκράτορας όλης της Γης.»

Γεώργιος Τραπεζούντιος προς τον Μωάμεθ τον Πορθητή, 1466

«Αυτή η πόλη Σταμπούλ είναι αμίμητη και ανεκτίμητη.
Ολόκληρη η χώρα των Περσών μπορεί να θυσιασθεί για μια πέτρα της.
Πετράδι πολύτιμο ανάμεσα σε δύο θάλασσες
της αξίζει να συγκριθεί με τον ήλιο που φωτίζει τη γη»

Νεντίμ, Κασιντέ

Γενί Βαλιδέ Τζαμί

- 1597-1605 Αρχή της οικοδομήσεως του τεμένους από την Σουλτάνα Σαφιγιέ,
σύζυγο του Μουράτ του III και μητέρα του Μεχμέτ του III
σε σχέδια του αρχιτέκτονα Νταούτ Αγά
με υπεύθυνο για τη θεμελίωση τον Νταλίτς Αχμέτ Αγά
- 1660-1663 Ολοκλήρωση της οικοδομήσεως του τεμένους από την Σουλτάνα Χατιτζέ,
μητέρα του Μεχμέτ IV (1648-1687)
σε σχέδια του αρχιτέκτονα Μουσταφά Αγά
Μνημειώδες τζαμί, σημαντικό έργο
της κλασικής εποχής της οθωμανικής αρχιτεκτονικής
Στην βορειοανατολική γωνία του τεμένους προσαρτημένο
το σημαντικό περίπτερο Βαλιδέ Κιόσκ
- 1776 Επισκευές μετά από σεισμό

Βιβλιογραφία

- Σ. Μάνγκο (C. Mango), *Βυζάντιο. Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1988
- Φ. Μάνσελ (Ph. Mansel), *Κωνσταντινούπολη. Η περιπόθητη πόλη (1453-1924)*, Οδυσσέας, Αθήνα 1999
- Χ. Μπούρας, *Μαθήματα Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής*, 2, Αθήναι 1975
- W. Müller-Wiener, *Bildlexikon zur Topographie Istanbuls*, Tübingen 1977
- Τζ. Νόργουιτς (J. Norwich), *Σύντομη ιστορία του Βυζαντίου*, Εκδ. Γκοβόστη, Αθήνα 1999
- Κ. Σταματόπουλος, *Βήματα στα Πάτρια Κωνσταντινουπόλεως*, 2^η Έκδοση, Δόμος, Αθήνα 1992
- Π. Τζελέπης, *Στον καιρό των σουλτάνων. Χρονικά της Πόλης. Ιστορίες του Νταή Σταβρή*, Αθήνα 1965
- Π. Τζελέπης, *Ένας νταής. Ιστορίες του Νταή Σταβρή. Βιβλίο Β. Χρονικά της Πόλης τέλους 19^{ου} αιώνα. Απ' τη ζωή των ταπεινών*, Αθήνα 1971